

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érkező közlemények küldendők.

Nyitvatartásban egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt. — kr.
Félévre . . . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZEKESZTŐSÉG:

Beliczey-ut 4. szám
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza

Halottak ünnepén.

Odakünn a nagytermészetben az elmulás szomorú képe. Sárgult falombok, hervadt virágok; lelkünkben fájdalmas gondolatok, bánatos érzelmek az élet örömmámorán egy jajszó hangzik keresztül, melyet mindenki érez, de senki le nem írhat; az elmulás tragédiája ez.

Van több napja az évnek, mely valamely örvendetes, vagy talán szomorú eseményre emlékezteti az embert, s ép azért nagyobb jelentőséggel bír a közönséges napoknál; de ily tragikusan kiemelkedő egy sincs. Ez a nap lelki szemeink elé állítja egész életünk történetét, annak kellemes és kellemetlen óráit. E nap emlékeztet mindarra, minek valaha örültünk, vagy mit keservesen megsirattunk. E nap a halottak napja; szomorúság, keserűség ünnepe.

Gondoljunk csak vissza gyermekkorunk szép napjaira, mikor még semmit sem tudtunk az élet gondjairól. Minden boldogságunk abban központosult, hogy apánk mellett lehetünk s anyánk ölelő karjait érezhettük. De ma hol vannak ők az édes apa és édes anya? . . . A temető ad rá rideg feleletet.

Ifjúvá nevedtünk, megnyitlak előttünk az élet tág kapui. Gond nélkül rohantunk az élet örömei után. Nem hiányoztak a jó barátok; de a rosszak se maradtak el. Némelyik jót tett velünk s némelyik kárt tett vagyonunkban, becsületünkben. Hol vannak ma, hogy az

egyiknek halát adjunk, s a másikat bocsánatban részesítsük? . . . A temető ad rá rideg feleletet.

Legyünk bár az életnek kezdetén vagy végén, mindig van közelebbi vagy távolabbi ok, mely siralomra készítet bennünket. S ha volna is valaki, ki nem tudná, kiért hullassa a hála vagy szeretet könnyeit, még annak is nagy jelentőségű a mai nap: tükör ez neki, hol megláthatja egyedüli célját, igazi rendeltetését.

Emberek vagyunk, halandó emberek. Elmulunk, mint a mezei virágok, melyek reggel kinyílnak s este már a járó-kelők által tiportatnak. Egyszer csak utolsó lobban, életünk fátylaja és mi is szép csendesen kivonulunk a holtak birodalmába, a temetőbe.

Óh temető! utolsó állomásunk, végső nyugvó helyünk! Benned elhallgat a világ fül-sikető zaja, ki hozzád megy, nem dalolva, nem vidágra megy, hanem vérző szívvel, csendesen halad domboruló sírhalmaid között, mintha csak félne attól, hogy megzavarja a szent csendet s megriaszítja az alvók álmait. Benned látja az ember a multat, myriád és myriád ember végső sorsát, kik e földtekén éltek, mióta idő van s napok váltják fel az éjszakát. . . Leszálltak csendes öledbe s te híven őrködöl álmaik felett.

A hatalom urai, kik birodalmukban látták kelni s nyugodni a napot, kiknek győzelmes se-

regei a félvilágon uralkodtak; kik kegyelmeztek és halálra ítélték, törvényt hoztak és semmisítettek kiknek lábai előtt hódolt a félvilág; kik zabolátlanul éltek, kik imádtatták magukat mind-mind lebuktak a magasból, öledbe hulltak épen úgy, mint a darocok ruháikban didergő éhséggel, nyomorral küzdő szegények.

Hozzád tértek a szellem, az ész óriásai, kiknek tudománya hol igaz hol hamis fényben derengett az emberiség között, kiknek szellemi tőkéit élvezte a mai kór, mely gőzerővel utazik, villámmal küldi gondolatait a távolba, regulázza az ég villámain, s megőrzi a röpke hangot az utókor számára.

Hozzád tértek a gyönyör és élvezet pillangói, kik mohón nyeltek a világ különféle változatú élvezetét, kik a kényelem ezer meg ezer nemében fűrésztölték testüket, épen úgy mint az önsanyargatás daroczaiba öltözött sivatag lakói az erény gyűjtéssel foglalkozó remeték.

Benned gondolkodik igazán az ember a jelen életéről. Látja a halált a föld felett lebegni, majd a királyi paloták, majd a szegény viskok ajtain kopogni. Látjuk a gyászoló szülőt, a síró gyermekeket, a bánatos férfit, a zokogó nőt, a busuló barátot, kik mind hozzád térnek, kiknek te vagy az egyedüli ok a szívrepesztő bánatra.

Benned látjuk végre jövő életünk sor-sát.

Hány millió meg millió ember él a földön s néhány évmulva legtöbbjét hideg rög ágyaid-

TÁRCA.

Milike kirándulása.

Írta: Tutsekne Bexheft Lilly.

(Folytatás és vége.)

Milike azon csodálkozik, hogy nem látta meg őket senki, aki ezt a mamának vissza mondhatná. Mert őt még minden csinyén rajtakapták.

Pali meg azt akarja elhíttetni Irénnel, hogy a mai na a legboldogabbak egyike az ő eseménydús életében, és kimondhatatlan elragadtatással szorítja szívéhez hölgye napernyőjét.

„Igazán kár volt megijedni attól a kis esőtől!” jegyzi meg Lola.

Béla Milikehez fordúl.

„Csak maga örül, ugy-e hogy megszabadulhat tőlem?”

„Ha azt hiszi!”

„Nem hiszem. Én egész mást hiszek. Én azt hiszem, hogy maga szeret engem, édes Milikém!”

Lehajlik hozzá; — a néptelen szobában senki so jár, — és kissé reszkető hangon ism.:

„Ugy-e szeret?”

És ebben a pillanatban valami nagyon furcsa dolog történt.

Egy ismerős és rettegett alak jelenik meg az utcásarkon.

Milike hirtelen megáll, mintha a lábai gyökeret vertek volna, arca hol lángpirosra, hol meg halotthalványra válik.

Béla lekapja fejéről a kalapját, és zavarodottan hebegi:

„Csókolom a kezeit, nagyságos asszonyom!”

És még mielőtt a többiek az első meglepetéstől szóhoz juthattak volna, heroikus elhatározással teszi hozzá:

„Nagyságos asszonyom — én oly szerencsés vagyok, Milike nagysám őszinte vonzalmával dicsekedhetni — és így, bocsásson meg, amért itt e helyben megkérem a kezét.”

A mama kellemesen van meglepve.

De ez a találkozás mégis kissé különös. És aztán ily hirtelen!

Oh, ez a mai fiatalság!

Különb is, mit keresnek ezek az utcán? Hiszen Lola ebédre hívta meg a lányokat, és legalább is nem szokás mindjárt ebéd után a vendégekkel együtt sétálni menni.

Ügyetlen! gondolja magában Lola, és mosolyogva lép elő, hogy ő is üdvözölje Milike érdemes mamáját. Nem is engedí szóhoz jutni. A legnagyobb könnyedséggel magyarázza meg, hogy ők most Irénhez mennek, aki őket ma délutánra meghívta.

Kissé érthetetlen ez mind, és a mama némi gyanút táplál mindezen kifogások igazsága felől, de bölcsen elhallgatja ebéli sejtelméit, legnyájasabb mosolyával jegyezve meg:

„Ez valóban érdekes! mert én is épen oda készülök.”

„A mama nagyon fog örülni!” feleli erre Irén, és azt gondolja magában, hogy őt ugyan szépen bemártották. Csak legalább otthon lenne a mama!

No lám, ki hitte volna! szövi tovább gondolatait. Olyan ártatlannak látszott a dolog! neki eszébe so jutott, hogy Béla-nak komoly szándékai lehessenek.

Es már most Milike is előbb fog férjhez menni, mint ő. Lola kezdte meg; — és ő legyen az utolsó, a

harmadik? ! Neki be kell érnie azzal, ha a Palinak tetszik, ennek az éretlen gyerekek!

Feszélyezve vannak valamennyien. Lola tőle telhetőleg igyekszik mulattatni ő nagyságát, s mert okosabb nem jut az eszébe, szépen kiszinezi neki, hogy Béla milyen jó, derék, kedves fiú, hogy milyen régóta szereti Milikét, és hogy ő, Lola, mennyire fog örülni, ha ez a házasság létrejön.

A mama kellemesen mosolyog.

„Kissé meglepő ugyan ez a fordulat, de én nem akarok a boldogságuk útjában állni!” Majd beszélök az öreggel, gondolja hozzá.

Szerencsésen felkapaszkodtak a harmadik emeletre. Ott állnak az ajtó előtt.

Irén halálos félelmeket áll ki. Milike rettentő lelkifurdalást érez. Csak Lola nyugodt. Már ő nem bánja, akármilyen történjék is: a világ azért nem fog elfordulni talán.

De a szerencse kedvezett nekik ezuttal. A mama otthon van.

Az arczán persze meglátszik, hogy kissé csudálkozik a váratlan vendégeken.

„Én hoztam ide őket!” sugja a fülébe Irén.

Aztán ott hagyják a mamákat a szalonban, és ők átmennek az ebédlőbe.

Milike, ha nem restelné, bizonyosan elkezdene sirni. A szeme tele van könnyekkel.

Gyönyörű kilátások! a mama majd kivallatja otthon, és aztán lesz hadd-el-hadd.

„Látod, én mondtam, hogy ne menjünk!”

„Dehogyan mondtad! védekezik Lola.”

„Bizony, nagy könnyelműség volt! te vagy az oka mindennek!” kontrázik Irén.

No hiszen, majd ha a vendégek elmennek, még akkor jön csak a java! Hanem ő majd kivágja magát.

ra fekteted. Egy új nemzedék áll elő, mely ép úgy hatalmadba esik. Eljön az óra, midőn a halál angyala elének is áll és hideg kezét fejünkre teszi, mikor az életet sugárzó szemek megtörnek az arczórásuk elhervadnak, a szivverés eláll, a test megdermed életünk fátyla végső löbban s mi is hozzád tévünk igaz barátunk legjobb anyánk, áldott temető!

Igen, áldott vagy, mert minden borzalmaid mellett is megőrzöd hitünk fényét s él még sirhalmaid felett is a remény, mosolyog az örök szeretet, örökösöd felett a Mindenható, s nagy gondolkodónk, Vajda Péter szerint is: „Szent a csend, mely benned uralkodik, szent a kód, mely Őr gyanánt ül feletted, szent a remény, melynek te vagy kapuja, Isten pedig, ki nagy a napban, nagy a csillagokban, nagy a villámokban, nagy a tél jegében, még nagyobb a sir éjjelében s kit eléggé magasztal a napfény, földiséretét a sir éjjelétől kapja.“ K.

Segítség az inségben.

(A. E.) A legutolsó évek sajnosan megszégyenítették a magyar Kánaánt. Azt lehetett hinni s bizó meggyőződéssel hittük mi is, hogy ez a termékeny fekete föld mást, mint jó hazafiakat szülni és fölnevelni nem is tud. A fejlemények sötétén. sőt véresen czáfolták meg ezt a sokáig táplált nézetet.

Magában éppen az Alföldnek szívében gyult ki az elkeseredés lángja — joggal vagy jogtalanul, azt itt nem kutatjuk — a fönnálló jogi és társadalmi rend ellen.

A múlt nyár csekély termése új anyagot nyújtott az elégtelenségnek és az elégtelenséget nem lohasztja az, hogy a gazdát nem kevésbé sújtja a sors csapása, mint azokat, a kiknek megélése két kezük munkájától függ.

Előre lehet látni, hogy az elkeseredést a nélkülözések, az élelmi cikkek árának emelkedése csak fogozni fogják és ily módon tágu'ni fog az a hasadék, mely a gazdát és a munkást egymástól már is elválasztja. Holott az ellenkező volna kívánatos, nem csupán az az egyiknek, hanem a másiknak érdekében is.

Arad vármegye gazdasági egyesülete gondolkodott azon módokról, a melyekkel ezt az

A legrosszabb esetben mindent elmond. Igen, ez a legjobb lesz. Hisz űk nem tehetnek semmiről: egyedül Lola a hibás!

„Hát mért jöttetek? nem vittelek én titeket erőszakkal a zugligetbe. Én csak proponáltam, és nektek tetszett ez az ötlet.“

De Lola minden érvelése se használt neki semmit. Béla jobban tudja a módját.

„Hát meglátna, hogy így történt?“ kérdezi szemrehányó hangon Milikétől.

„Oh Béla!“ — és most már csakugyan törülgeti a szemét a meghatottságtól, — „hát hogy mondhat ilyet!“

S az a gondolat megnyugtatja Milikét, hogy y a mama nem is haragudhat meg ő rá olyan nagyon: hisz minden jóra fordult! Még inkább őrtíjón neki, hogy így esett a dolog. Hátha Béla meg se kérte volna másképp?

Különben is ő nem tehet semmiről: egyedül Lola a hibás!

Iren irigy szemekkel nézi a szerelmeseket, és a szívét keserűség tölti el.

Hát Milike is előbb fog férjhez menni, mint ő!

Ugy bosszantja ez a gondolat. És szánakozó kicsinylő mosollyal tekint a körülötte lábatlankodó Palira.

„Milyen szomorú, hogy nem lehet mindennap a zugligetbe menni!“ sóhajt fel bánatosan a fiú.

De ez a megjegyzés tökéletesen eltévesztí a hatását, és Iren csipősen veti oda, hogy jobb lesz, ha a tanuláson jár az esze, mert még meg találja bukni az érettségi vizsgán.

(Vége.)

előrelátható, de sajnos eredményt megelőzni lehetne.

A nép ételmezésének ügyét akarja fölkarolni és kiküszöbölni a gabona-uzsorát, mely az Alföldnek éppen ezen részében szertelenül dúl. Községi magtárak föllállításáról van szó és arról, hogy a közvetítők hasznát, mely inséges években még nagyobb, mint egyébkor, a lehetőségig redukálják.

Mennyiben fog ez sikerülni az aradvármegyei gazdasági egyesületnek, azt valójában nem tudjuk. Annyit azonban látunk, hogy a gazdasági helyzet ezekben a gazdagoknak hirdetett alföldi vármegyékben is átkozottul gyöngé.

Ha volna félretett tőkéje, melyet a jótémésű évek fölőslégéből takarított meg, nem kellene a parasztnak az uzorás karjaiba vetni magát; nem kellene exorbitáns kamatokat fizetnie azért, hogy a jövő termésig úgy a hogy, tengesse létét.

Ha bőség éveiben gondoltunk volna a sovány esztendőkre, könnyen kiírnók ezek nyomását. Ha szövetkeztünk volna akkor, és összevetett vállal állanának szembe a csapásokkal, azok nehezebben, vagy éppen nem vennének erőt rajtunk. Nem peregne oly sürűn a dob, nem talána annyi munkát a végrehajtó, kevesebb ember tagadná mindazt, miért az elődök hajlandók lettek volna föláldozni mindent.

Ma ott állana a faluban a hitelszövetkezet, készen támogatni mindenkit, aki reá szorul; a fogyasztási szövetkezet most is olcsón és a régi jó minőségben szállítaná az árut, mintha a mező kalásza dús eredménnyel jutalmazták volna a gazda fáradságát.

Az eladásra szövetkezettek élelmes ügyvezetője nagyban, tehát drágábban tudná értékesíteni a mi a sovány termés fölőslégéül megmaradt. Így legalább részben ki lennének kőszörűlve azok a csorbák, behesgesztve azok a sebek, melyeket a rossz esztendő csapásai ütöttek. És ami mindezeknél talán még fontosabb a rombolásra irányuló szociálizmussal szemben, gyakorlati eredmények által bizonyítva, ott állna mindenki szeme előtt a régi axioma: Segíts magadon és Isten is megsegít.

Be lenne bizonyítva, hogy állapotunk csak akkor válik kétségbeejtővé, ha megszüntünk férfiak lenni magunk, ha elvesztettük bizalmunkat saját erőnkbe.

Ne feleddjük, hogy a szükség sok bűnnek anyja, de egyszersmind rendszerint sok erénynek szülője is. A legszebb erőfeszítések, a legnemesebb jellemek nem a bőség, nem a gazdaság emelőin táplálkoztak. A lefolyó év tanulságai új kort nyithatnak nemzetünk erkölcsi és anyagi fejlődésében, ha a társadalom felsőbb osztályában lesz elég erő megérteni a kötelesség szavát és ahhoz képest nem lankadó buzgalommal munkál.

Ellenkező esetben a már most sem derült kép, kétségkívül még inkább elborul.

Ujdonságok.

— **Hétfőn, Mindenszentek ünnepén**, a róm. kat. templomban az ünnepélyes nagy mise 9 órakor fog megtartatni, mely után a hívek az ó-temetőbe vonulnak, hol az újonnan felállított nagy keresztet Szirmay L. Árpád plébános szent beszéd kíséretében fogja beszélni. Ugyanaz nap délután 5 órakor szentbeszéd és közkönyörgés tartatik a megholt hivekért. Az összes ájtatosságot Szirmay L. Árpád fogja végezni. Kedden d. e. 9 órakor a megholtakért énekes gyászmise lesz.

— **Nyilvános köszönet.** A „Központi“ szállodában a f. hó 9 én tartott jótékony célú mulatság tiszta jövedelméből a rendezőség által a helybeli szegény iskolás gyermekek felruházására 20 ft tétetett le az előjárásnál vallaskülömbőség nélküli kiosztás végett. Fogadja

a rendezőség ez uton elismerésün

nevében: Dancs Béla, jegyző. Melis J.

— **Értekezlet.** A szarvasi helyi tanító-egyesület, mely a megyebeli hasonló egyletek között eddig is úgy az önképzésben mint az ösztánitóságot érdeklő anyagi áldozatok létrehozásában a legkitartóbb volt s a legnagyobb életrevalóságot tanúsított, e tanévben tegnap tartotta első értekezletét a róm. kat. egyház leányiskolájában. Az értekezlet első tárgyát Szabó József rendes tagnak a természetan köréből vett gyakorlati előadása képezte volna, mellyel V. és VI. oszt. növendékeit a testek általános tulajdonságainak ismeretére vezetni óhajtotta, de ebben közbejött betegsége megakadályozta. Az elmaradt gyakorlati előadást pótolta Moravcsik Józsefnek rögtönzött előadása, aki az értekezleten megjelent iskolás növendékekkel bemutatta a magyar nyelvtan kezelését. Élénk előadása gyakorlati tanítóra vall s kartársai köszönetüket és elismerésüket nyilvánították a bemutatott praktikus módszerért. Az értekezletnek második tárgya Sipos Lajos rendes tagnak „A népiszkolai közegészségügy“ című értekezésének felolvasása volt. Ez értekezés tulajdonképen folytatását képezte a munkához által legutóbb tartott értekezleten felolvasott dolgozatnak. Előbbi felolvasásában rámutatott azon hibákra és visszajelésekre, melyek iskoláinkban az egészség rovására történnek, mostani előadásában pedig a felsorolt hibák és visszajelések orvoslását igyekezett kimutatni. Az értekezletre Molnár János tett bíráló megjegyzéseket, aki dicsérőleg emeli ki a felolvasónak tárgya iránti ügyvonalát s abbéli eljárását, hogy a mondottakat saját tantermében gyakorlatilag is érvényesíti, amiről többször személyesen is meggyőződött. A midőn a felolvasó által mondottaknak megszívlelését és követését ajánlja a tagtársaknak, egyttal kéri őket, hogy ne sajnálják a fáradságot s ne riadjanak vissza az eshetőleges kellemetlenségektől sem, ha ez ügyben bárki által is mulasztás történnek, kérelmezzék a baj orvoslását mindaddig — akár a szülők, akár az iskolafelügyelő, iskolafentartó, iskolaszék hatóságánál, amíg e tekintetben intézkedés nem történik. Igazat mondani, jót kérelmezni sonasem véték, különösen ha közérdek kívánja. A legközelebb tartandó értekezletre előadókul jelentkeztek Szabó József, Brusznyczyk Pál és Molnár János. Jövő hónapban az egyesület rendes közgyűlést fog tartani amikor a tisztviselők választása és az egyesületet érdeklő egyéb ügyek nyerne elintéztet.

— **Üres tanterem.** Úgy tudjuk, hogy a községi iskolaszék annak idején intézkedett az ismétlő iskolákban való tanítás megkezdése iránt. Egy hónapja mult el, hogy a városbeli iskolákban meg kellett volna kezdődnie a tanításnak, de a tanteremek még most is üresek. Ahol 80—90 növendéknek kellene lenni, 5—10 növendék iratkozott be. Van iskola, ahol eddig még egyetlen egy növendék sem jelentkezett beiratásra. Ha van törvényünk az ismétlő iskolai oktatást illetőleg s a város e ezérra nem megvetendő összeget áldoz évenként az ügy érdekében óhajtanó, hogy az illetékes hatóság az ide vonatkozó törvénynek szigorubb végrehajtásával segítsen e különös állapoton, mert a lassú intézkedés a a tulságig menő elnézés bizony-bizony kioltja népünkben a törvény iránti tiszteletet s ez aztán nem csak egyesekre de egész társadalmunkra is káros hatással lehet.

— **Esküvő.** Ferenczy Mihály államvasuti gépész folyó hó 23-án esküdött örök hűséget Szrnka Mariska kisleasszonynak.

— **Kaszinói estély.** A kondorosi kaszinó ujjáalakulásának megünneplésére okt. 24-én táncestélyt rendezett, mely pompásan sikerült. Jelen voltak: Baros Istvánné, Bella Imréné, Bukovinszky Mihályné, Czirbusz Endréné, Fekete Miklósné, Füzék Béláné, Herzeberger Kálmánné, Illgner Frigyesné, Jánosy Gézánné, Keviczky Lászlóné, Lósi Sándorné, Rác Istvánné, Sziber Istvánné Dr. Zsivkovics Aladárné — úrnők. Bella Böske és Aranka, Benczúr Ilona, Mikhan Paulin, Nábráczky Jeanette, Petho Margit kisasszonyok.

— **A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Sziráczky Gyula szarvasi ág, hitv. ev. főgymnásiumi helyettes-tanárt a nevezett középiskolához a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárrá kinevezte.**

— **Jegyzői választások** Sándra György lemondásával megüresedett jegyzői állást hétfőn töltötték be, választás utján. A választó közgyűlésen Kresmárik János dr. járási főszolgabíró elnököl s jelölte az állásra pályázó hat jegyzőt. Jegyzővé az állást helyettesítő s eddigi közszolgálatával a bizalmat megnyert Góli Lajos választották meg Nagy Ödönnel szemben. Harmadik jegyző Harza Ferencz lett, oddig Kondoros községi írnok.

— **A levelezőlap megdrágult.** A milliök százában fölöttébb szerény közmondás az az 27 krajczárból lesz a forint. A kereskedőben sokkal nagyszorított.

tak alkalmat: Felkrajzából lesz öt millió. Ugyanis a levelező lapok ára mostól két kr. helyett öt fillér lesz; az ajánlott levelek díja is drágul. Ebből az igazán szerény stájerországi négyöt millió forint bevételi emelkedést várnak, a melyet a budget előirányzatába is fölvettek.

— **Ovoda építés.** A kondorosi községi ovoda építését Rohoska Pál vállalkozó kapta 4300 frt vállalati összegért. Az építést már megkezdte s még az ősszel remélhetőleg tető alá kerül.

— **Reformátio ünnepe.** Az evang. egyház ma ünnepli a reformátio 380 éves emlékét.

— **Presbiteri gyűlés.** Az ág. hitv. ev. egyház presbiteriuma holnap nov. 1-én a reggeli istentisztelet után gyűlést tart melynek egyéb tárgyai között legfontosabbak a múlt évi gondnoki számadásoknak helyben hagyása és az új adókules megállapítása. A számadások Dankó Sámuel tanító s egyházi számvevő és egy számvizsgáló bizottság által már átnéztek s rendben levőknek találták, mely alapon Csicsely János gondnok e számadásokra nézve a további felelőség terhe alól felmentésre ajánlatik. A mi az adó kulesot illeti nagyon idő szerű lenne, hogy az tisztán pénzfizetésben állapítsák meg, s ez által a kezelés megkönnyítve és a hivatalnokok fizetése tisztán megállapítható legyen, mert az a változó gabona árak miatt bizonytalan volt mindig.

Községi gyűlés. A „Szabadlevű polgári kör” folyó év nov. 7. délután fél háromkor a kör helyiségében rendezett közgyűlést tart. 1. A gazdasági bizottságha egy alelnök választása. 2. Tagok felvétele iránti intézkedések. 3. A bizottságok működéseinek felülbizsgálása és jegyzőkönyveinek felolvasása. 4. Pénzüri felülvizsgálat. 5. Az alapszabályok módosítása a tisztviselők megbízatásai időtartamát illetően. 6. Egyéb indítványok és elterjesztések. 7. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag küldetése.

A királyi kézirat az iskolában W l a s s i c s Gyula kultuszminiszter valamennyi tanügyi hatósághoz korrendeletet intézett, melyben felhívja az illetőket, **Ö f e l s e g é n e k** ama fejedelmi ténye alkalmából, melylyel történelmünk nagy alakjainak megőrkötését ehendélte, az összes hazai iskolákban ifjúsági ünnepeket tartanak. Még egyelőre nincs ilyen iskolai ünnepelekről hírvünk. Elvárjuk az iskolák vezetőitől, hogy az ünnepeket nem fogják oly suttomban tartani, hogy arról a sajtó ne tájékozódhassék.

— **Téli felolvasások** Nap napután hosszabbodnak az estek búvósodik az idő s beállott az ősz. Ilyenkorünkönkéntül is az elmúlásra gondol az ember, bánogató, busongó hangulat, unalom fogja el. Beállnak azok az idők mikor leginkább rászorulunk a mások társaságára. A társas körökben nagyobb az élénkség, oda siet a legtöbb ember a négy fal közé ahol érzi, hogy társakat talál, kikkel elszórakozhatik. A társadalom s annak minden egyes rétege ilyenkor érzi legjobban a szükségét annak, hogy szórakozzék. Szórakozást nyújtanak a hosszú őszi és téli esteken társas összejövetelek táncmulatságok és felolvasások. Az előbbiek az ifjúság igényeit elégítik ki, a felolvasásokat inkább az idősebb emberek kedvelik, de szívesen látogatják azokat az ifjúság is. Bálakban, táncmulatságokban, mint máskor, az idő sem lesz hiány, az ifjúságnak aligha lesz e tekintetben oka panasza. A felolvasások dolgában azonban már gyengébben állunk. A korábbi években népszerűvé vált felolvasások utóbb mind ritkábbakká váltak. Nem kutatjuk most ennek okát, csak rá mutatunk a tényre, de egyszersmind kifejezést adunk azon meggyőződésünknek, hogy nálunk a téli felolvasásokat könnyen revidzeresíteni és meg honosítani, akadna elég arra hivatott vállalkozó, a ki szívesen tartana egy két felolvasást, hallgatóság, még pedig nagyszámú hallgatóságban soha sem lenne hiány ezi már tapasztalásból tudjuk. A különböző egyletek és körök felváltva rendezhetnék a felolvasásokat, egyik másik oly módon is, hogy a felolvasást háziias jellegű kis táncmulatság követné. Ezzel az ifjúságot is megnyerni és jobban odavonzani lehetne. A felolvasásoknak természetesen ingyeneseknek kell lenniök, hogy azokat mindenki kivétel nélkül látogathassa. Az ilyen ingyenes, szórakoztató és egyszersmind oktató és tanulságos felolvasások társadalmi életünkre, sőt a közügyekre is üdvös hatással lennének, a tanult előkelőbb osztálynál fejlesztenék a társadalmi egyetértés érzetét, a kevesebb tanultakat, a köznépet pedig sok előttük eddig ismeretlen hasznos dologgal lehet a felolvasások keretében megismertetni és ily módon a korszerű haladás eszméjének is megnyerni. Az egyletek vezetői vegyék kezükbe a dolgot s ha lehet közös egyetértéssel állapítsanak meg egy rendszeres felolvasási tervet.

— **A nyolcvan éves Réthy bácsi.** Réthy Lipót aradi nyomdajelölt, a békésmegyei Réthyek nagybátyja a széles körben tisztelt öreg ur mult hét esü-

törtökén ünnepelte meg szűk családi körben nyolcvanadik születésnapját. A nagy időt látott derék ember friss egészségben fogadta a család s a nagyszámú rokonság jó kívánatait s kinézése, szelleme egyáltalában nem mutatja a hosszú évsort, melyet maga mögött hagyott. A szép multu ember élettrajzát röviden a következőkben ismertetjük. Szarvason született 1817. október 22-én. Szüleinek elhalálzásával korán árvaságra jutott. Mezőberényben elvégezte a gymnasium alsó négy osztályát s azután Budapestre ment nyomdászságot tanulni. Itt érte meg az emlékező 48-as napok s egyike volt azoknak, kik K o s s u t h hírlapját szedték. Személyesen ismerte P e t ő f i t és Kossuth Lajost s ez utóbbinak kedvelt embere is volt. A nagy napok után Német országban tartózkodott 4—5 éven át, de betegeskedése miatt csakhamar haza jött s Csabán pihent rokonainál. 1846-ban önálló ember lett. Ferdinánd király sajtókezű aláírásával egy díszesen kiállított váltáslevelet kapott, melylyel megengedtetett, hogy Szarvason nyomda üzletet nyithasson, 1855-ig tartózkodott Szarvason s ottan Gyulára ment. 1859-ben lett aradi lakos s azóta állandóan ott tartózkodik tevékeny hasznos életet folytatva. Ő alapította 1861-ben az „Alföld” című lapot is. A derék öreg urat születésnapján igen sokan megratulálták.

— **Felekezeti néküliek Magyarországon.** A felekezeten kívüliekről érdekes adatokat találunk a „Közgazdasági Szemle” legutóbbi számában. A cikk szerint 1896-ban a felekezeten kívüliek száma összesen 3390 volt. Jellemző, hogy ezekből csak 446 lakik városokban (magában Hódmező-Vásárhelyen 227) s az ország legintelligensebb városaiban, Pozsonyban, Kolozsvárott és Temesvárott. 1896-ban egy felekezeten kívüli sem találtatott. Budapesti félmillió meghaladó népességéből 58-an gyarapították a felekezeten kívüliek számát. Szembetűnő a kilépeteknek az ország egyes részei között való aránytalan eloszlása Felső Magyarországon, Pozsonytól Kolozsvárig, mindössze két felekezeten kívüli álló volt, Erdélyben összesen tizennégy, a többi közel negyedszázat a Duna és tiszamenti alföldi részekből került ki. A felekezeten kívüliek közül 2295 a két protestáns egyház vesztése, 717 pedig a görögkeletieké. A katolikusok közül 922-an hagyták el felekezetüket, a zsidók közül pedig 28-an. Nem érdektelen az sem, hogy a felekezeten kívüliek között 1809 férfival szemben 2181 nő van. Kor tekintetében az idősebbek jobban hajlanak a felekezeten kívüliségre. Harmincz évnél fiatalabbak 522-en lettek felekezeten kívülivé a 3468 idősebbel szemben. A Duna és Tisza közötti részen 392 öven évnél idősebb nő hagyta el felekezetét, és e számnak közel fele, 173, a hatvan éven felüliekre esik. — Ez bizony szomorú statisztika!

— **Hajózási szemle a Hármas-Körösön.** Környékörökben tudvalevőleg régóta foglalkoznak az eszmével, hogy a Hármas-Körös hajozható legyen. Eme célból a hét folyamán S z t r i n y i Ferencz, a magyar folyamok s tengerhajózási részv. társ. kapitánya S z a r v a s i Arzén főmérnökkel beutazták a nevezett folyót Gyomáról a Körösök torkolatáig terjedő szakaszát, megállapítani itt az elzátározott helyeket és a hajózáshoz nem alkalmas kanyarokat. Különösen két nagyobb kanyar lett kijelölve, mely a hajózást akadályozná, míg a zátonyok hossza alig 4—5 kilométerre terjedő, mely hossz elenyésző csekély a 83 km. terjedő folyamszakaszhoz viszonyítva. Eme zátonyok kotrás útján lesznek eltávolítandók. A műszaki szemle alapján a gyulai m. kir. főlyammérnöki hivatal tervet és költségvetést készít, mely a földmívelésügyi miniszteriumhoz fog felterjesztetni.

— **Tűzbe dobattak** Nagy növekedésége akadt a fővárosban a mult napokban egy igen érdekes látványosságnak, a mikor is a IX. kerületi előljáróság által kijelölt helyen Mauthner Ödön magánykereskedő, kir. közjegyző jelenlétében épp úgy mint a mult év hasonló időszakában az országban és az osztrák birodalom területén elhelyezett bizonyányi megszekrényekből el nem adott magvakat égettette el.

A felhalmozott nagy tömegből feleslegű lángek rövid félóra alatt közjegyzőileg hitelesen megállapított 226.000 csomag kenyébkerti és virágmagot 13450 frtnyi értékben emésztettek fel.

Nagy elhatározás szükséges ahhoz, hogy ily értékű magvak, melyek legnagyobb részt még értékesíthetők volnának de a vevőközönséget nem elégtének ki oly mértékben mint Mauthner-féle magvaktól megszokva vannak ezen módon megsemmisítésének, más részt azonban megnyugtatóan szolgálhat ezen példa a Mauthner-féle magot vásárló vidéki közönségnek, mert teljesen biztos lehet abban, hogy csakis legutóbbi termésű friss magot kap, mely mag úgy fajazonosság, mint hozam tekintetében mindenkor megfelel ama várakozásnak, melyet a kertészkedő közönség a Mauthner-féle magva khoz joggal fűz.

C S A R N O K.

Halettak Ünnepe.

Holtak hazája!
Mély csöndedet semmi
Semmi nem zavarja;
Szent földeden
Nem száguldoz végig
A viszály viharja, —
Zugva rémesen.

Kedves vagy nekem:
Mindenkör jól eskik
Bánatos lelkennek,
Ha gondolatim
Zöldfü-takarta
Hantidon pihennek —
Gondtól mentesen.

Lakóid boldogak,
Nem szenvednek többé;
Sok baj és küzdelem,
Melyek az élőt
Környezik szüntelen,
Előttük teljesen —
Ismeretlenek.

Boldognak érzem
Magamat, a midőn
Járhatok-kelhetek,
Szép hon, földeden,
Mert mindent, ami fáj, —
Ott feledhetek —
Hosszú időre.

Örök békesség —
Nem földi világa!
Mint szerettek téged!
Szívem vonz hozzád,
Meggpihenni végre;
Mert e földi élet
Sötét lett nekem.

Eljöttm ünnepelni
Ér is, mert szent nap van ma,
Halottak Ünnepe;
Megnépesült a temető
Ez estén,
Legtöbbje gyászban
Térdel mohlepte sírokon —
Könyörögve lelki üdvökért
Az elhunyt kedveseknek, —
Kigyúlt lámpák fényénél.

Együtt ünneplek itt
S lemlom egy sírhalom előtt,
A melynek hantjai
Alatt alussza álmaikat, —
A végtelen hosszúkat —
Az én volt mindenem;
Mert árva lettem,
Szegény árvája e földnek,
Mióta ő tölem bucsút vett.

Im' itt a kis füzér,
Ami köttem kicsinyke kertünk
Virágiból;
Letésem sírodra,
A melyre könnyim hullnak,
Fogadd, dicsőült lélek!
Imádkozom érted s vágyom
Minél előbb veled találkozni
A boldogak hónapban; —
A várt óráig
Ave pia Anima!*)

Francziából
L. G.

*) Üdvözlek istenfélő lélek!

Laptulajdonos és felelős szerkesztő
SZIKES ANTAL

Szarvasi Takarékpénztár.

Van szerencsénk a következő okmányt ezennel közhírré tenni, és kérni, miszerint arról a t. közönség tudomást venni sziveskedjék :

19492 ikt.
897

Békésvármegye alispánja.

IGAZOLVÁNY

a melynek értelmében a **Szarvasi Takarékpénztár** mint az ottani **termény és áruaktár** tulajdonosa a vasuton érkezett s közvetlenül ezen ipartelepre vasuti kocsikon szállított s viszont ezen telepről közvetlenül a pályaudvarra szintén vasuti kocsikon beszállított termények s áruk után, a 6247/897 sz. kereskedelmi ministeri engedély okirat alapján szedett **kövezetvám** további szedése alól, a határozat jogerőre emelkedése napjától, vagyis 1897. év szeptember 19-étől kezdődőleg, 1904 január 14-ig terjedő időtartamra **felmentetik**.

Gyulán, 1897. év október 17-én.

P. H.

alispán helyett :

Dr. Bartóky,

vmegy. főjegyzs.

Védjegy 19. és 20. sz.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósborsszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatásban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általánosan elismert kitünő háziszser, különösen a bedörzsölés **kenő-gyuró-gyógymódnál** (massage) igen jó hatású. Ajanlható egyszersmind **fogtisztító szerül** is a mennyiben a **fogak fenyét** elősegíti, a **foghust erősíti** és a **száj tiszta szagtalan** ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén **fejmosásra** is a **hajidegek erősítésére** a **fejkorpa képződést megakadályozza és annak megszüntetésére**.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

BRAZAY KÁLMAN

Budapesten, IV., Múzeum-körút 23. sz.

Kapható Szarvasan : Kmetz Mihály, Komlovszky János, Nyácsik S. utóda, Csapó S. Holéczy G. urak kereskedésében

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

szobafestő, mázó és tapétázó üzletemet a Beliczey ut Samuel féle házból a **Gróf Csáky Albin** utca 542-ik számú, ugynevezett **Blaskó Samuel** féle házba helyeztem át.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve, vagyok

teljes tisztelettel

WANDERTSEIN MÁTYÁS,
szobafestő és mázó.

Hirdetés.

A Gróf Csáky Albin utca 121. számú **ház** szabadkézből eladó.

Venni szándékozók értekezhetnek

Öz. HORVÁTH DEZSŐNÉVEL.